

PODDUKLIANSKY

KNIHOVNÍK

Ročník 1 číslo 2

2010

Časopis Poddukľianskej knižnice vo Svidníku

OBSAH

<i>Knižnica pre všetkých</i>	1
<i>Prezentácia časopisu</i>	1
<i>Naše aktivity</i>	2
<i>Deň matiek</i>	5
<i>Knižnice nášho regiónu</i>	7
<i>Moja naj kniha</i>	8
<i>Galéria slávnych osobností ...</i>	10
<i>Z pera našej knihovníčky</i>	11
<i>Bola raz jedna knižnica...</i>	11
<i>Police plné kníh</i>	13
<i>Jazykové omyly</i>	15
<i>Viete, že...?</i>	16
<i>150. výročie narodenia Martina Kukučina</i>	17
<i>Medzinárodné dni pod záštitou OSN</i>	18
<i>Úsmev, prosím...</i>	20
<i>Čas na zábavu</i>	21
<i>Optické ilúzie</i>	21
<i>Hádanky pre múdre hlávky</i>	21
<i>Písmenková prehadzovačka</i>	22

Knižnica pre všetkých

Prezentácia časopisu

Časopis **Podduklianský knihovník**, ktorý začala naša knižnica vydávať, sme slávnostne uviedli do života 22. apríla jeho prezentáciou. Na pôde Podduklianskej knižnice sa zišli viacerí hostia, ako riaditeľ pobočky Štátneho archívu vo Svidníku Richard Pavlovič, vedúci Múzejného oddelenia Vojenského historického múzea vo Svidníku Adrián Latta, ukrajinský spisovateľ Július Paňko, verejnosť i knihovníci, aby sa spoločne s nami zúčastnili slávnostného aktu pokrstenia Podduklianskeho knihovníka.

Krstným otcom periodika sa stal šéfredaktor Podduklianskych noviniek a redaktor Televízie Markíza **Pavol Sivák**, ktorý knihovnícky časopis pokrstil symbolicky písmenkami a zaželel mu, aby nezostal len občasníkom, ale aby jeho periodicita bola čo najčastejšia, aspoň mesačná. Jeho zostavovateľkám poprial veľa zaujímavých nápadov, informácií a vedomostí pri publikovaní, ktoré budú prospešné pre príjemcu.

Súčasťou programu bol aj stručný prehľad dejín novinárstva na Slovensku i vo svete, taktiež história vydavateľskej činnosti knižnice spojená s výstavkou metodických i knihovníckych periodík.

Celé podujatie hudobne spestrili žiaci Základnej umeleckej školy vo Svidníku pod vedením učiteľov Mgr. Kamily Bačovej a Mgr. Mareka Kizáka.

Podduklianska knižnica sa takto dostala do radov tých knižníc, ktoré sa podieľajú na tvorbe a vydávaní knihovníckych časopisov. Budeme radi, ak sa nám podarí viac hovoriť či písať o knižniciach, knihovníctve, viac sa priblížiť k používateľom a podať im informácie aj z tejto oblasti.

Ľudmila Očipková

Naše aktivity...

Podujatia organizované v knižnici sa uskutočňujú nielen podľa plánu na kalendárny rok, ale aj podľa požiadaviek svojich čitateľov. Takýmto podujatím s názvom **Deti, deťom** bolo aj stretnutie rómskych detí zo ZŠ na Ul. 8. mája vo Svidníku a ZŠ v Kružlovej s redaktorkou rómskych novín Romano nevo ľil Danielou Obšasníkovou, ktoré sa uskutočnilo na pôde našej knižnice **16.4.2010** a ktoré bolo venované Medzinárodnému dňu Rómov. Okrem rozprávania p. Obšasníkovej o svojej práci s Rómami, žiaci spomínaných škôl si mohli zmerať svoje vedomosti v kvíze, ktorý pre nich pripravila knižnica. Záver podujatia patrilo obidvom školám, ktoré sa predstavili svojimi kultúrnymi programami: recitáciou, pesničkami, hudbou, ale aj typickými rómskymi tancami. Úplnou bodkou za podujatím bolo fotografovanie pod rómskou vlajkou a recepcia.

Podduklianska knižnica uskutočňuje podujatia nielen pre svojich čitateľov, ale aj pre obyvateľov mesta Svidník a okolitých obcí, o čom napr. svedčí aj **beseda s Nadeždou Muščikovou**, predsedníčkou Únie nevidiacich a slabozrakých, ktorá sa uskutočnila **4. mája 2010** na úseku hudobnom a umenovednej literatúry pre žiakov Základnej školy vo Vyšnom Orlíku. Deťom porozprávala o svojom osude, ako prišla o zrak, ako sa s tým vyrovnávala, poukazovala im aj rôzne pomôcky, ktoré nevidiaci využívajú vo svojom živote, doniesla aj písací stroj na Braillové písmo. Deti si hneď aj vyskúšali písanie na tomto stroji. Z ďalších pomôcok predstavila kalkulačku, mobil, hodinky, diktafón, bielu slepeckú paličku, ako aj mnoho iných pomôcok. Na výstavke si deti mohli prezrieť aj jej výrobky, ktoré vlastnoručne zhotovila, boli to rôzne zvieratká, bábiky a pletené veci.

K netradičným podujatiam, ktoré sa uskutočnilo **19.5.2010**, patrí aj **beseda o pestovaní a ochrane balkónových rastlín a zeleniny**, na ktorej sa zúčastnila pani Mária Berežná, majiteľka Záhradného centra vo Svidníku. Aj keď pôvodne sa chcela zamerať hlavne na pestovanie balkónových rastlín, prítomné ženy ju však zasypávali otázkami hlavne čo sa týka pestovania kvetov, ale aj zeleniny v záhradkách, tak svoju prednášku zamerala najmä týmto smerom. Rozprávala o príprave zeminy, aké rastlinky a kedy treba sadiť, ako sa o ne starať, prihnojovať, ale aj ako zbierať úrodu. Koniec niesol v znamení vzájomného si vymieňania svojich niekoho záľube a pre niekoho nevyhnutnosti.

ako ich besedy sa skúsenosti a rád pri tejto, pre

K tradičným podujatiam, ktoré sa v knižnici uskutočňujú pravidelne už niekoľko rokov, patrí aj posedenie z príležitosti **Dňa matiek a Dňa otcov**, ktoré sa konalo na hudobnom úseku **21.5.2010**. Pracovníčky knižnice pripravili pre mamy a otcov zmes krátkych próz, poézie a spevu. K sviatočnej atmosfére prispeli svojim spevom aj deti ZŠ na Ul. 8. mája a deti Základnej umeleckej školy vo Svidníku. Medzi účinkujúcimi bolo aj hudobné trio: Humeník-Labiková-Vaňková, ktoré svojimi pesničkami zarosilo nejedno oko našich mamičiek a otcov, ktorým sme aspoň takýmto spôsobom prejavili našu vďaku za ich starostlivosť a lásku.

Keď už hovoríme o **Dni matiek**, nedá mi nespomenúť veľmi milé stretnutie, ktoré nám pripravili detičky z materských škôl, ktoré nás prišli pozdraviť s týmto našim sviatkom, keď nám pekne zaspievali, zarecitovali a zatancovali.

Svidník – mesto moje milované, dejiny a súčasnosť, tak pod takýmto názvom sa v knižnici, v dňoch **20.-21. mája 2010**, konalo podujatie zamerané na históriu a súčasnosť

nášho mesta, ktoré bolo súčasťou vyučovania hodiny zemepisu a dejepisu pre žiakov 8. ročníkov ZŠ na ulici 8. mája vo Svidníku. Toto podujatie sa uskutočnilo na podnet učiteľky tejto základnej školy. Spoznať svoj región, svoje mesto, obec, kraj, jeho minulosť i prítomnosť, jeho bohatstvo, prírodné krásy, tradície, hospodársky rozvoj, kultúru, osobnosti, udalosti bolo hlavným cieľom tohto podujatia, ktoré pripravilo oddelenie BIS a regionálnej literatúry formou elektronickej prezentácie.

Ďalším podujatím s dlhoročnou tradíciou je súťaž **Z ríše rozprávok** - vyhotovovanie a kreslenie postavičiek ľubovoľnou technikou podľa prečítanej rozprávky, ktorá sa konala už po trinásťkrát a jej účastníkmi boli žiaci školských klubov vo Svidníku a regióne.

Počas druhého štvrťroka sme pre svojich čitateľov pripravili, okrem už hore spomínaných podujatí, aj exkurzie žiakov základných škôl s cieľom naučiť ich pracovať s knihou ako informačným prameňom, aby učenie prežívali ako čosi príjemné, zaujímavé a užitočné.

Formou elektronickej prezentácie, kde sa na premietacom plátne otázky a odpovede, sa v knižnici konala **17. júna**

vedomostná súťaž pod názvom **Svidník a okolie**, ktorá bola uskutočnená pre žiakov Základnej školy na Ul. 8. mája vo Svidníku. Súťažilo sa v štyroch kolách, žiaci 6. – 9. ročníkov preukázali výborné vedomosti nielen z dejín a súčasnosti nášho regiónu, ale aj zo znalosti ľudovej slovesnosti, a to z prísloví a porekadiel a z hádaniek. Na prvom mieste sa umiestnili žiačky 8. ročníkov Beatrice Feková a Veronika Kovaľová. Ale aj vedomosti súťažiacich na ďalších miestach boli na body tesne vyrovnané.

striedali

V priestoroch našej knižnice sa **18. júna 2010** uskutočnila **beseda s ukrajinskými spisovateľmi**, a to s básnikom a publicistom Olexandrom Gavrošom, spisovateľkou detskej literatúry Halynou Malyk (obidvaja pochádzajú z Užhorodu) a esejistom, prekladateľom, publicistom Olexandrom Šokalom z Kyjeva. Beseda sa uskutočnila v prvý deň 56. Slávností kultúry Rusínov-Ukrajincov Slovenska, ktoré sa každoročne konajú vo Svidníku. Títo autori predstavili

prítomným svoju literárnu tvorbu prostredníctvom priamo prednesených ukážok alebo o nej hovorili.

Pavlovičov literárny Svidník, pod takýmto názvom sa **28.6.2010** už po 15-krát v histórii našej knižnice konala literárna súťaž vo vlastnej tvorbe, na ktorej sa stretli milovníci písaného slova, aby si prevzali ocenenia za svoju básnickú a prozaickú tvorbu. Do súťaže bolo prihlásených 107 prác v niekoľkých vekových kategóriách, počnúc žiakmi mladšieho školského veku cez stredoškolákov až po dospelých. Predsedom poroty, ktorá práce oceňovala, bol spisovateľ a prekladateľ Radovan Brenkus, rodák z Bardejova, ktorý aj osobne odovzdal ocenenia víťazom tejto súťaže.

Nadežda Mičáková

Deň matiek ♥

Všetky kvety do rúk mamy

*Všetky kvety do rúk mamy
vkladám ako drahokamy
za jej lásku plnú nehy,
za zelené detské brehy,
za jej štedrosť, starosť v hlave,
za dni šťastné, za dni hravé,
za rozprávku nad kolískou,
za to, že vždy stojí blízko,
aby si ma pohladila -
moja mama nežná, milá.*

Pavol Štefánik

HISTÓRIA SVIATKU

Mama - jediná a nenahraditeľná. Žena, ktorá dokáže darovať nový život. No nie je to zázrak? Veď to je veľký dôvod na oslavu! A tak sa to začalo... Pocestujeme časom a vrátíme sa až do antiky, aby sme pochopili, kde je začiatok peknej myšlienky.

V starovekom Grécku oslavovali deň matiek už 250 rokov pred narodením Krista. Boli to slávnosti na počesť bohyně Rhey - matky všetkých bohov. Trvali zvyčajne tri dni - od 15. do 18. marca. Nemali však charakter verejných osláv fenoménu materstva, boli skôr súkromným sviatkom pokračovateľiek rodu.

V 16. storočí sa objavujú prvé správy o sviatku Dňa matiek v Anglicku, známe ako Materská nedeľa (Mothering Sunday) a tento deň sa oslavoval na počesť všetkých anglických matiek v období nazývanom Lent (t.j. štyridsaťdenné pôstne obdobie od Veľkej noci). V USA prvá navrhla Deň matiek v roku 1872 Julia Ward Howeová a venovala tento deň mieru. Na sklonku 19. storočia sa Anna Reeves Jarvisová z Philadelphie, matka 11 detí začala angažovať za práva matiek. Keď zomrela, pokračovala v jej začatom úsilí jej dcéra, ktorá požiadala pastora metodistickej cirkvi v meste Grafton v Západnej Virgínii, aby vykonal zvláštnu bohoslužbu na počesť pani Jarvisovej a všetkých matiek sveta.

V roku 1907 Anna Jarvisová (zomrela v r. 1948 bez peňazí a úplne opustená v starobinci) zahájila kampaň za ustanovenie Dňa matiek ako národný sviatok. Dočkala sa ho v roku 1911. V roku 1914 bol Deň matiek vyhlásený oficiálne za národný sviatok – deň verejného vyjadrenia lásky a úcty matkám. Druhú májovú nedeľu matky nepracovali, nevarili, neupratovali. Všetko zariadili deti, ktoré navyše svoje maminky ochotne obsluhovali. Dospelí posielali matkám pozdravy a blahoželania. Občania USA sa ozdobovali kvetom – bielym tí, ktorí matku už nemali a červeným tí ostatní.

Nápad oslavy Dňa matiek do Československa prišiel okolo roku 1918, keď krajinu navštevovalo veľa ľudí z USA, medzi nimi i sociálne pracovníčky. Ideu šírila Čs. ochrana matiek a detí, Červený kríž, Sokol, Orol, katolícke spolky i niektoré ženské komisie pri politických stranách.

Najviac sa o oslavu Dňa matiek v bývalom Československu zaslúžila Alica Masaryková. Jej otec T. G. Masaryk na svoju matku spomínal takto: „Matka na mňa mala väčší vplyv než otec... Matka bola chytrá a múdra... Matka bola zbožná. Rada chodila do kostola, ale nemala na to čas, pretože musela drieť pre rodinu...“

V komunistickom Československu a ostatných proruských krajinách sú oslavy Dňa matiek nahradené oslavami Medzinárodného dňa žien. Len v niektorých rodinách sa tradícia májovej nedele udržiavala navzdory oficiálnym nariadeniam vládnucej ideológie. Slobodne sme sa k oslavovaniu Dňa matiek vrátili až po roku 1989.

V tejto súvislosti nemôžeme zabudnúť ani na otcov, ktorí sú pre rodinu rovnako dôležitou a nenahraditeľnou časťou. Ich sviatok pripadá každoročne na tretiu júnovú nedeľu, tento rok to bude 20. júna. S úctou želáme všetko len to najlepšie a vyjadrujeme slová vďaky všetkým mamám a otcom.

Ludmila Očipková

Zdroj: <http://www.alinka.sk/c/14-maj-den-matiek-627.html>

Knižnice nášho regiónu

Podduklianska knižnica vo Svidníku je regionálnou knižnicou s metodickou pôsobnosťou pre 74 knižníc v okresoch Svidník a Stropkov, zároveň plní aj funkciu univerzálnej verejnej knižnice pre mesto Svidník. V súčasnosti knižnica v regióne Svidník eviduje 2 mestské knižnice – Mestskú knižnicu v Giraltovciach, Mestskú knižnicu v Stropkove, 9 činných obecných knižníc a 62 stagnujúcich obecných knižníc, kde knižnično-informačné služby supluje mobilná knižnica – bibliobus.

Cieľom tejto rubriky je predstaviť Vám knižnice v regióne, ich históriu, aktivity či iné zaujímavosti. Začíname **Mestskou knižnicou v Giraltovciach** a jej históriou, ktorú spracovala súčasná pracovníčka knižnice Anna Mitaľová (na fotografii):

Načrieme do úplných začiatkov budovania našej mestskej knižnice, sprítomníme si čas pred viac ako pol storočím. Ubehlo už viac ako 50 rokov, kedy naši obyvatelia mali možnosť po prvýkrát doniesť si domov knihu z knižnice. Dnes si ťažko vieme predstaviť, že si to vážili, knihy boli hodnotou, ku ktorej sa nedostávali ľahko. V dejinách je to veľmi nepatrné časové obdobie, iba polstoročie, ale je doslova nabité veľkými zmenami.

Citujem z knihy Dejiny Giraltovciev: Uznesením rady ONV v Giraltovciach z 11. októbra 1952 sa rozhodlo o zriadení Okresného domu osvetu v Giraltovciach, ktorého súčasťou bola aj knižnica. Prvou knihovníčkou bola pani Mária Andrášková. Žiaľbohu, nikde nie je zaznamenaný počet kníh, s ktorými knižnica začala svoju činnosť.

V obecnej kronike nášho mesta je prvý záznam o knižnici z roku 1955, píše sa tam: V sídle okresu máme aj Okresnú ľudovú knižnicu, ktorá slúži aj čitateľom našej obce. Je síce nevhodne umiestnená, ale jej vhodnejšie umiestnenie sa plánuje. Vedúca knižnice je s. Andrášková, ktorá venuje pozornosť besedám o knihách, zvlášť s poľnohospodárskou problematikou, ktoré prevádza s roľníkmi v sídle okresu. Tiež organizuje besedy o knihách pre mládež. Toľko z obecnej kroniky. Ale je to živý dôkaz, že knižnica plnila svoje najzákladnejšie poslanie už hneď v svojich prvých začiatkoch, pretože práca s knihou je aj dnes tým hlavným poslaním knižnice. Z každoročných záznamov z obecnej kroniky vyplýva, že knižnica sa pod vedením pani Andráškovej rozrastala, zrejme bola tým pravým človekom na svojom mieste. Úhľadne viedla prírastkové zoznamy, ktoré sme po nej zdedili, snažila sa a darilo sa jej. Nezabúdala ani na besedy a kultúrno výchovnú prácu. Systém práce v knižnici bol, v tejto počiatkovej etape vývoja knihovníctva u nás, na vysokej úrovni. Záznamy nájdené v kronike svedčia o tom, že na túto dobu to bola jednoznačne jedna z vedúcich osobností kultúrneho života v Giraltovciach. Vyberám z kroniky záznam z roku 1957: Zvláštna pozornosť sa v tomto roku venovala v Okresnej ľudovej knižnici našim občanom cigánskeho pôvodu. Všetmožným spôsobom sa vedenie obce staralo o to, aby životná úroveň našich občanov cigánskeho pôvodu sa stávala vyššou. Za tým cieľom organizovalo sa v Okresnej ľudovej knižnici hlasité čítanie pre ženy. Zároveň sa v knižnici organizovali kurzy vzdelanostného minima, ktorých sa v roku 1957 zúčastnilo 36 občanov, najmä mládež.

Úroveň knižníc svedčí o kultúrnej úrovni obyvateľov, môžeme konštatovať, že dejiny nášho mesta vravia o hodnotnom vzťahu občanov ku knihám. Záznam v kronike z roku 1958 hovorí: Kultúrno-osvetovú prácu vykonáva v našej obci Okresný dom osvetu a Okresná ľudová knižnica. Knižnica sa zameriava na vypožičiavanie kníh, ale organizuje aj besedy a čitateľské konferencie. Ešte zaujímavejší je prvý údaj o stave knižného fondu z roku 1958, na túto dobu je nezvyčajne vysoký. Je tam uvedené: Okresná ľudová knižnica vlastní 8 750 zväzkov kníh, previedla v uplynulom roku 8 512 výpožičiek. Mimo toho previedla 6 čitateľských besied z beletrie, 6 z náučnej literatúry a 7 pre mládež.

O tom, že knižnica mala svoje postavenie svedčí aj fakt, že vedúcim činiteľom mesta záležalo na tom, aby bola vhodne umiestnená. Vznikla ako súčasť Okresného domu osvetu a tam sa aj začali písať jej dejiny, ale po čase sa presťahovala do priestorov na poschodie starého Mestského úradu. A to bolo aj posledné pracovisko dlhoročnej knihovníčky pani Márie Andráškovej. V roku 1970 odchádza na zaslúžený odpočinok a knihovníkom sa na krátky čas stáva pán Ivan Dudinský. Po ňom v roku 1971 na miesto knihovníčky nastúpila Alena Hliboká. Knihovník musí žiť svojou prácou. Nie je to len práca, je to zároveň poslanie, knihovník má šíriť idey dobra a ľudskosti. Knižnica je domovom kníh a kniha je matkou múdrosti. Starat' sa o rozvoj knižníc, znamená šíriť pokrok a vzdelanie. Knižnici v našom meste sa vždy venovala pozornosť, a v úsilí rozšíriť jej priestory sa po nástupe novej knihovníčky, knižnica sťahuje do práve renovovaného kaštieľa. Nie je to maličkosť presťahovať toľko kníh, ale to je už osud knihovníkov. Sťahovať knihy, prenášať z miesta na miesto a ukladať do regálov. Bez ozajstného vzťahu ku knihám to nejde, knihovník musí mať knihy rád. Sú to jeho najlepší priatelia a vybudovať v sebe takýto vzťah k literatúre sa podarilo Alene Hlibokej, ktorá si medzitým zmenila svoje priezvisko na Kmecová. Ale to sa už píše prvé stránky súčasnej histórie knižnice nášho mesta.

Knižnica v súčasnosti má viac ako 22 000 knižničných jednotiek vo svojom fonde a prispôsobuje sa, dnes už nevyhnutným, novým trendom skvalitňovania knižnično-informačných služieb. Prechádza automatizáciou svojich služieb prostredníctvom programu KISMaSK (Knižnično-informačný systém pre malé a stredné knižnice). Návštevníci a používatelia knižnice si môžu požičiavať knihy a periodiká absenčne i prezenčne a majú zabezpečený prístup k internetu. V roku 2009 knižnica zaregistrovala 418 čitateľov, ktorí ju v priebehu roka navštívili 8 229-krát a požičali si viac ako 16 000 dokumentov. Ale knižnica nie je len o požičiavaní kníh, ale je aj centrom diania pekných kultúrno-vzdelávacích podujatí a iných aktivít, kde sa ľudia radi stretávajú.

moja naj kniha

Aj vy radi čítate knihy a máte svojho obľúbeného autora či nezabudnuteľný titul? Môžete zaň hlasovať formou ankety v rámci celonárodného projektu **Moja naj kniha**, ktorého hlavnou ideou je nájsť najčítanejšiu, najobľúbenejšiu knihu Slovákov. Nominovať svoju naj knihu môže každý, a to prostredníctvom elektronického hlasovacieho formulára, hlasovacích lístkov či poslaním SMS. Hlasovať sa začalo od 25. apríla a postupne bude nominovaných NAJ 100, NAJ 25, NAJ 10 kníh a napokon zvíťazí jeden NAJ titul.

Aj návštevníci Podduklianskej knižnice majú možnosť dať hlas svojej najobľúbenejšej knihe aj v jej priestoroch, kde majú prístup k elektronickému formuláru na webovej stránke knižnice a taktiež k anketovému lístku. Podporte vašu NAJ knihu!

Sme zvedaví, aká kniha je tá naj pre naše na slovo vzaté odborníčky-knihovníčky:

Halina Slotová: „Do celonárodnej ankety „Moja naj kniha“ som sa rozhodla aj ja nominovať svoju naj knihu. No ale akú knihu nominovať, za akú knihu hlasovať? Ťažko sa rozhodnúť! Je to veľký problém vybrať si z takého množstva kníh svoju naj. Blúdiac po regáloch a poličkách, som sa pozastavila pri **Hane Zelinovej**. Tak ma napadlo, že pred pár rokmi sme uskutočnili besedu so ženami-recitátorkami o knihe **Dve slová**. Čítali sa úryvky z tejto knihy, ktoré ma tak zaujali, že som po tejto knihe siahla viackrát a stále ma oslovila niečím novým, najmä hĺbkosťou myšlienok. O tom, že autorka je majsterkou pera dokazuje aj to, že román je odrazom reálneho života a vynikajúco je v nej zachytená psychológia postáv dvoch žien, ktoré sa nikdy nevideli a nevidia. Želám Vám pekné čítanie s knihou **Dve slová** a do skorého stretnutia v knižnici.“

Svetlana Hajduková: „Kniha, ku ktorej sa rada vraciam je **Jana Eyrová**. Čítala som ju niekoľkokrát, dokonca som videla rôzne verzie filmu na motívy tejto knihy. O tejto knihe sa dá povedať, že dokáže zaujať všetky vekové kategórie žien. Nechýbajú v nej silné emócie, tajomstvo a prekvapivé dejové zvraty. A čo je na nej také úžasné? Asi ženská hrdinka, ktorá vyniká čistým charakterom, priamosťou, duševnou silou a ušľachtilosťou. Silou charakteru prekonáva svet, ktorý stojí proti nej. Ním si napokon vydobyje šťastie v živote.“

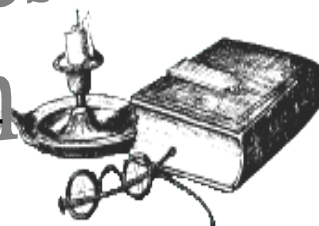
Ľudmila Očipková: „Myslím si, že kto má rád knihy a číta už od detstva, mi dá za pravdu, že je ťažké vybrať spomedzi množstva prečítaných kníh len jednu. V živote máme rôzne etapy vývoja, kedy siahame po rôznych žánroch a tituloch. Mňa osobne v období adolescencie celkom „zasiahla“ **Čachtická pani od Joža Nižnánskeho**, ktorý ma týmto historickým príbehom o grófke Bátoričke vtiahol do deja tak horlivo, že v tomto postpubertálnom období mi najviac „zachutila“ práve historická literatúra, alebo vôbec čítanie ako také. Ale v mojej hierarchii naj kníh sa nachádza na vrchole viacerých skvelých kníh, no víťaz môže byť len jeden...“

Nadežda Mičáková: „Veľmi rada čítam už od svojich detských liet. Zaujímali ma rôzne žánre literatúry podľa toho, v akom veku som práve bola. Prešla som cez dobrodružné knihy, detektívky, v tínedžerskom veku to boli ľúbostné romány, ale aj romány spoločenské. Mojou srdcovou záležitosťou boli a sú aj romány vedecko-fantastické a romány, v ktorých záhada strieda záhadu a ktoré sú také napínavé, že keď ich večer čítam, tak sa mi niekedy nechce ani ísť spať a keby som nemusela na druhý deň vstávať do práce, tak by som ich dokázala čítať aj do rána. V posledných rokoch ma zaujali knihy **Dana Browna**, no hlavne jedna z nich, a to **Da Vinciho kód**, v ktorej ide o tajomstvo zakódované do najznámejšieho obrazu Leonarda da Vinci, o svätom grále, o tajných spoločnostiach, náboženských radoch, symboloch, šifrách, kódach. Táto kniha má v sebe to, čo mám v knihách najradšej - dobrodružstvo, napätie, ale aj niečo z detektívky, pri ktorých sa v niečom poučím, ale aj môžem sa „pekne báť“, môžem si popustiť uzdu svojej fantázie, dostať sa do iných svetov.“

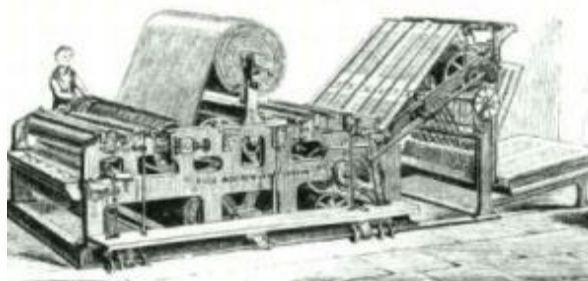
Emília Kudlová: „Nadlho mi v pamäti zostal jeden obraz z detstva, z dospievania. Bolo to v čase vianočných sviatkov. Doma je nádherná vianočná atmosféra: žiariaci stromček so smrekovou vôňou a na ňom okrem jednoduchých, ale krásnych ozdôb, visí zopár sladkostí, ale pre mňa dominujúce je to, čo je pod stromčekom. Vidím tam v ornamentovom papieri zabalený darček. Hneď, s nadšením, po ňom siahnem, rozbalím ho tak rýchlo, že z baliaceho papiera sú zdrapy, a v ruke držím knižôčku s názvom **SIROTA PODHRADSKÝCH**, hore na obálke je autorka **Terézia Vansová**. Ani ostatné veci pod stromčekom ma veľmi nezaujímajú, stiahnem sa do môjho obľúbeného priestoru v izbe a začínam čítať. Odvíja sa predo mnou smutný, ale hlboko citový, krásny a čistý príbeh skromnej, obetavej, dobrej, ale osudom ťažko skúšanej sirotky Violy Podhradskej.“

Jej životný osud ma tak zaujme, že mi spánok ani na um neprichádza. Kniha je napísaná tak živo, zaujímavo, pútavo, že ma miestami dojíma k slzám. V duchu Viole držím palce, aby to príkorie statočne znášala. Obdivujem ľudí, ku ktorým sa Viola utieka, aby zahnila svoj svetobôľ. Dlho ma príbeh drží v napätí, ale som šťastná, že Imro Vilinský, predtým hrdý a nedostupný, sa stáva Violiným životným partnerom. Tento krásny román ma neoslovil len v detstve, ale často sa k nemu vraciam aj po mnohých rokoch a vždy sa citlivo vžívam do deja a konania postáv. Kniha ma rovnako poteší a pozitívne naladí.“

Galéria slávnych osobností v oblasti písma a kníh

- **Caxton William (1422-1491).** Pôvodným povoláním bol obchodník, neskôr sa venoval kníhtlači. Zachovalo sa 92 Caxtonových kníh, vydával takmer všetko. Náboženské spisy, prvé vydanie Chaucerových Canterburyjských poviedok, vedecké spisy... Caxton je prvý anglický kníhtlačiar a prekladateľ. V roku 1474 vyšla prvá anglická tlačená kniha *Zbierka povestí trojských*.

Kníhtlač Copyright: Microsoft

- **Didotovci (17. a 18. stor.).** Rozvetvená rodina francúzskych tlačiarov svoju slávu počíta od príchodu F. Didota (1689-1757) do Paríža. Založil tu v roku 1713 tlačiareň a kníhkupectvo. Jeho starší syn Francois Ambroise (1730-1804) zdokonalil nielen tlačiarenský lis, ale i Fournierov merný typografický systém, ktorý nesie meno Didotov.
- **Elzevirovci (1540-1712).** Tlačiarenská a vydavateľská rodina z Leydenu založená Ludwigom Elzevirom sa rozšírila v Haagu, Amsterdame a získali do svojich radov i skvelého rytca Van Dycka, obohacujú svoje knihy „elzevirky“ o titulné medirytinové listy.
- **Fournier Pierre Simon (1712-1768).** Kníhtlačiar a rytec. Čiernemu umeniu sa venoval už jeho otec, taktiež brat a napokon aj jeho syn, ktorý vyryl a odliat pre

kníhtlačiara a neskôr prezidenta USA Benjamina Franklina slávne kaligrafické, tzv. anglické písmo, ktorým sa písalo napr. na anglických obchodných lodiach. Vydal slávny *Manuel typographique*, príručku obsahujúcu ukážky písiem a merný bodový typografický systém, ktorý odstránil zmätok v jednotlivých stupňoch veľkosti písma.

- **Frobenius Johannes (1460-1527)**. Bol významným kníhtlačiarom a nakladateľom v Bazileji. Kníhtlač sa tu rozmohla v roku 1468 a do konca storočia bolo v Bazileji 58 tlačiarni. Frobenius vytlačil množstvo humanistických i klasických diel s krásnou antikvou, s drevorezbou vynikajúcich umelcov ako bol Hans Holbein ml. Jeho zásluhou poznali kníhtlač napr. českí tlačiari Z. Hrubý a J. Melantrich.

- **Gutenberg Johann (asi 1400-1468)**. Ako zlatotepec vyrábala ručne zrkadlá a

venoval sa prípravným prácam ku kníhtlačiarstvu. Gutenberg prišiel s myšlienkou zostaviť stranu z jednotlivých znakov (písmen), ktoré sa dali preskupiť a znova použiť na inú stranu, čo celú tlač podstatne zlacnilo a urýchlilo. Gutenbergov vynález umožnil tlačiť obrovské množstvá celých kníh (predtým boli tlačené iba časti kníh) a spôsobil tak v Európe informačnú explóziu. V roku 1452 začal tlačiť svoju najznámejšiu prácu 42-riadkovú bibliu – Gutenbergovu bibliu,

nasledovali odpustkové listy, Turecký kalendár a ďalšie práce. V roku 1460 sa tlačenia kníh definitívne vzdal, pretože sa mu zhoršil zrak. Zomrel v chudobe 3.2.1468 v Mainzi.

Zdroj: SOUČEK, L. 1975. *Co zavinil Gutenberg*. Praha: Albatros, 1975. s. 70-71.

Bola raz jedna knižnica... alebo Ako knižnica rástla do krásy a múdrosti

(Rozprávka nielen pre deti) 2. časť

Emília Kudlová

Na vysokej škole, kde knižnica študovala, sa študovalo už moderne. Na stoloch v učebniach, kde chodila na prednášky, ale aj na chodbách vysokej školy, boli také zvláštne skrinky... Najprv si myslela, že sú to vtáčie búdky, v ktorých sa krmia vtáčiky. Až, trochu neskôr, zistila, že sú to skrinky, ktoré sa podobajú televízorom a sú veľmi múdre. Veľa sa z nich môže dozvedieť, z domova i zo sveta, a čuduj sa svete, aj dopisovať si môže prostredníctvom takej skrinky. Tak pátrala, čo sú to za skrinky, a vypátrala, že sa volajú POČÍTAČE a sú také múdre ako knihy, lebo v každom z nich býva múdry pán, ktorý

sa volá INTERNET. Aj sa zahanbila, že ich v duchu prirovnávala ku vtáčim búdkam. Vyskúšala si niečo z internetu vyhľadať. Zo začiatku jej to išlo ľahšie, ale potom už hravo zvládla aj náročnejšie vyhľadávanie. Po určitom čase už veselo surfovala po internete, bez ktorého si už, zdá sa, svoj život ani nevedela predstaviť. Tak sa jej to zapáčilo, že si povedala, že taký internet by bol celkom fajnová vec aj v jej dome. A knihy by tak mali o jedného kamaráta navyše. Čo si zaumienila, to aj spravila. Keď sa vrátila koncom školského roku na prázdniny domov, zdôverila sa so svojim nápadom kamarátkam - knihovníčkam, ktoré túto tajuplnú vec chceli tiež vyskúšať.

I stalo sa. Do knižnice sa počítače začali hrnúť, jedna radosť a už zďaleka sa usmievali na svojich nových kamarátov – KNIHY. A nielen to sa udialo v knižnici. Jedného dňa, počas prázdnin, keď si knižnica lakovala nechty na ružovo, aby bola krajšia, jej zavolali radní z mesta, že jej dajú nový byt – samostatnú budovu na veľkom sídlisku, ktoré malo taký zvláštny názov – UTRA. Stalo sa. Prestažhovala sa knižnica do nového bytu, vlastne do novej, samostatnej, budovy. Aj nové topánky si kúpila, aby sa jej lepšie chodilo po miestnostiach, ktoré si musela svojpomocne upratať, vymaľovať a všetky knižky poukladať na police. Veľmi sa jej páčilo v novom dome. Začala sa moderne obliekať.

Jedného dňa si povedala, že by bolo dobre mať aj nejaké známosti doma, aj v zahraničí. Tiež si povedala, že by chcela mať kamarátku – autobusovú knižnicu, o ktorej čítala v zahraničných časopisoch. Najviac sa jej páčila taká, akú mali v Holandsku. Už aj predstavu mala – taká knižnica na kolesách by vozila knihy a požičiavala by ich v menších obciach okresu, i v tých – celkom maličkých, v ktorých síce mali knižnice, a keďže to boli maličké a slabé knižnice, mali málo kníh a nevládali ich požičiavať. V jeden deň, Deň D, bolo to v októbri, na dvore knižnice zastali dve majestátne autobusové knižnice, pomalované nažltlo. To vraj ich deti tak pomalovali, lebo im pripomínali slnko a jeho hrejivé lúče. Knižnice sa predstavili ako BIBLIOBUSY a odvtedy sa s knižnicou veľmi skamarátili. Denne sa vozili po obciach okresu a požičiavali obyvateľom knihy.

Knižnica získala ďalšiu zahraničnú kamarátku z Krosna, a jej meno bolo KROSNĚNSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA. Vôbec jej nevadilo, že nevie po poľsky. A keďže už knižnica mala toľko kamarátok a kamarátov, aj fasádu novú dostala. Budovu, v ktorej býva, vymaľovali zvonku veľmi peknými farbami, aj vo vnútri čo-to popravovali, vymaľovali ju nabielo.

Keď skončila vysokú školu, mala už veľa vedomostí, aj veľa kníh. Získala viacero titulov – magisterka kníh, doktorka kníh a vedecká pracovníčka kníh. Do knižnice, lepšie povedané do internetu sa nasťahovala ďalšia múdra osoba – VIRTUA, začala triediť, technicky spracovávať knihy, čitateľov a iné veci. Ako sa neskôr ukázalo, prišla do knižnice ako inkognito, lebo to bol samotný knihovnícky program, ktorý sa skrýval pod ženským menom.

To už knižnica bola niekoľko rokov vydatá. Z dievčenského mena OKRESNÁ KNIŽNICA zmenila si meno na PODDUKLIANSKA KNIŽNICA a jej manželom je pán KNIHOMOL', ktorý však s moľami nemá nič spoločné.

Dnes je už knižnica múdra pani v strednom veku, rozpráva sa s celým svetom, a preto chce ešte študovať aj cudzie jazyky. Rozpráva sa s novinármi, televíziou, rozhlasom, je vážená a známa nielen v meste i okolí, ale na Slovensku, ba aj v zahraničí. Rozdáva vedomosti, krásu, radosť a dobro ukryté v knihách nielen svojim čitateľom, ale každému, kto ju navštívi.

So svojim manželom Knihomol'om tvoria taký pekný a vzácny pár. Majú veľa detí a všetci sa majú radi, ale najmä milujú a radi čítajú knihy a surfujú po internete.

Na výpožičnom pulte zacengal zvonec a našej rozprávke je KONIEC! No nebola pekná? Áááno!, – zakričali deti a bežali ku poličkám, kde na nich s radosťou čakali krásne a usmievavé knihy.

Police plné kníh

Odporúčame knižné novinky

GERRITSENOVÁ, Tess: Suterén záhad
Z angl. orig. prel. Katarína Jusková.
Bratislava, Ikar 2009. 256 s.

Autorka odkrýva čitateľovi magický svet archeológie a starých praktík konzervovania mŕtvych tiel. Senzačný objav vzácnnej egyptskej múmie v zaprášenom suteréne Crispianovho múzea naberá nečakané obrátky, keď súdna lekárka Maura Islesová pri pitve zistí, že staroveká mumifikovaná relikvia nie je nič iné ako "novoveká" obeť vraždy. Napriek nedôvere zamestnancov múzea a archeológov sú pre súdnu lekárku a detektívku dôkazy jednoznačné a ďalší nález ľudských pozostatkov zamurovaných v múzeu jej názor len potvrdí

Textilné techniky. Moderný sprievodca ručnými prácami. Z angl. orig. prel. Mária Šrancová.
Bratislava, Slovart 2010. 327 s.

Táto kniha približuje stále obľúbené textilné remeslá - pletenie, háčkovanie, quiltovanie a plstenie. Pri každom sú zrozumiteľne vysvetlené základné techniky spolu s inštrukčnými fotografiami krok za krokom. Publikácia ponúka celý rad projektov - odevy, odevné i bytové doplnky.

Rozprávky o vílach
Bratislava, Viktoria Print [2007]. 99 s.
O víle, ktorá škaredo rozprávala,
o Uhorkovej víle, o Víle zvieratiek
a Lesnej víle... a mnoho ďalších
pôvabných príbehov o vílach
s rovnako pôvabnými
ilustráciami.

BRNDIAROVÁ, Eva Biela: Tajomstvá žien
Bratislava, Motýľ 2010. 247 s.

Dievča z hôr, mladé a zraniteľné. Nebolo pripravené na
búrlivý vysokoškolský život, na nečakané, tvrdé skúšky,
ktoré jej osud prichystal. Láska, zrada, desivé sny
predznamenávajúce budúcnosť, dávne tajomstvá. A traja
mladí muži. Zasiachnu do jej života a prevrátia na ruby
všetko, čím až dovtedy, chránená otcom, žila. Komu
z nich sa po tom, čo prežije, podarí prekonať jej strach
z lásky? A možno tým niekým bude žena. Záhadná
postava z minulosti. Tajomstvá dávne, aj tie, ktoré
skrývajú všetky ženy tohto príbehu, musia konečne
vyjsť na povrch...

Nadežda Mičáková

Jazykové omyly

V slovenčine sa slovesá vyznačujú špecifickou väzbou, s ktorou ak voľne narábame, vznikajú nesprávne väzby. Tak je to aj pri dvoch významovo blízkych slovesách **závisieť** a **záležať**. Ustálená a kodifikovaná väzba je:

- ✓ **Záležať na niečom** (záleží len na tebe, záleží na počasí)
- ✓ **Závisieť od niečoho** (závislosť od drog, závisí od počasia)

- x Nie: **záležať od niečoho** (záleží od počasia)
- x Nie: **závisieť na niečom** (závislosť na alkohole)

Určite ste sa stretli pri čítaní resp. písaní najmä odborných textov so slovíčkom **viď**, ktoré nás odkazuje na určitú stranu, kapitolu. Nie je však správne jeho používanie, v tomto prípade uvádzame slovo **pozri**.

- ✓ **Pozri na strane 5; pozri kapitolu 5**
- x Nie: **viď strana 5**

Podstatné mená **vyhlásenie** a **prehlásenie** sú odvodené od sloves vyhlásiť a prehlásiť a majú odlišný obsahový význam. Vyhlásenie je verejné oznámenie, vyjadrenie o istej skutočnosti, pričom význam slovesa prehlásiť je úradne odhlásiť z miesta pobytu a prehlasovať môžeme niekoho hlasovaním prekonať.

- ✓ **Čestné vyhlásenie, colné vyhlásenie**
- x Nie: **Čestné prehlásenie**

Na jednotku európskej meny – **euro** sme si, zdá sa, zvykli a nemáme problém s jeho používaním, no v jazykovej praxi nám občas robí problém jeho správne skloňovanie. Slovo euro, podobne ako iné prevzaté slová, napr. percento, gesto, atď., sa v slovenskom jazyku svojím zakončením na samohlásku o zaraďuje medzi podstatné mená stredného rodu, ktoré sa skloňujú podľa vzoru mesto. Čiže povieme jedno euro, ale päť eur.

- ✓ **Mám dvadsať eur; zostalo mi osem eur**
- x Nie: **Mám dvadsať euro; zostalo mi osem euro**

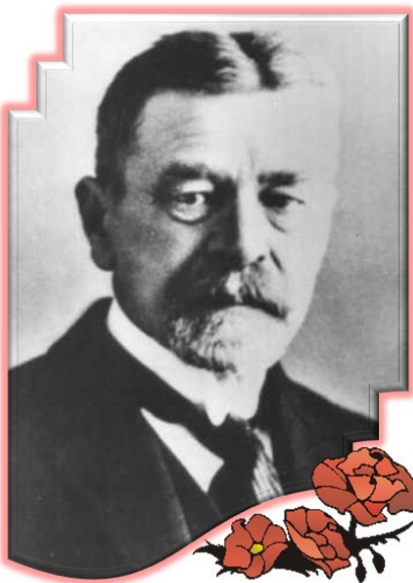
Ľudmila Očipková

Viete, že...?

- ♦ Prvým typom knižníc v starovekom Egypte boli **chrámové knižnice**.
  - ➔ Aj keď neexistujú priame dôkazy o ich existencii, sme odkázaní na náhodne zachované hmotné a písomné indície. Knižnice boli súčasťou tzv. „**domov života**“ - centier, kde sa písali a uchovávali tajné diela pisárov.
- ♦ Najstaršia zachovaná knižnica babylonského písomníctva je **Aššurbanipalova knižnica**.
  - ➔ Skladala sa z vlastnej kráľovej knižnice a zo štátneho archívu , obsahovala asi 5 000 hlinených tabuliek.
- ♦ Najväčšia a najstaršia knižnica staroveku je **Alexandrijská knižnica**.
  - ➔ Vznikla okolo roku 284 p.n.l. ako súčasť tzv. Múseionu – starogrécka vedecká škola - 1. štátna univerzita. V období najväčšieho rozkvetu mala 700 000 zvitkov (za Caesara).
- ♦ Obdobie stredoveku sa spája s **kláštornými knižnicami**.
  - ➔ Vývoj nastal v rámci cirkevných inštitúcií, kde sa zhromažďovali zbierky náboženských kníh. Významnou bola knižnica kláštora **Vivarium** – základ fondu v súkromnej zbierke M. Aurelia Cassiodora.
- ♦ Neskorý stredovek a knižnice – zakladanie univerzít je späté s existenciou knižníc.
  - ➔ Najvýznamnejšia knižnica stredoveku bola na parížskej **Sorbonne**.
- ♦ Prvá renesančná verejná knižnica bola florentská **Marciana**.
  - ➔ Založená rodom Mediceovcov, vybudoval ju Cosimo st. Medici roku 1441.

150. výročie narodenia Martina Kukučina

Matej Bencúr je vlastné meno Martina Kukučina (* 17. máj 1860, Jasenová – † 21. máj 1928, Pakrac, Chorvátsko) slovenského prozaika, dramatika a publicistu. Patrí k najvýznamnejším predstaviteľom slovenského literárneho realizmu, bol zakladateľom modernej slovenskej prózy.

Narodil sa v sedliackej rodine ako syn Jána Bencúra Juriša a Zuzany, rodenej Paškovej v oravskej dedine Jasenová. Vzdelanie získal na slovenskom gymnáziu v Revúcej, Martine a v Banskej Bystrici, gymnázium navštevoval v Kežmarku a dokončil v Šoproni. Chcel sa prihlásiť na teologickú fakultu v Bratislave, no kvôli protislovenskej atmosfére, ktorá na fakulte vládla, sa napokon rozhodol pre štúdium na lekárskej fakulte v Prahe. Po skončení školy a absolvovaní praxí v Bratislave, Innsbrucku a vo Viedni

dostal miesto lekára v obci Selca na ostrove Brač (dnešné Chorvátsko). Spolu s lekárskou ordináciou si zriadil i lekáreň a stal sa aktívnym členom a neskôr (v roku 1904) aj predsedom čitateľského a kultúrneho spolku „Hrvatski Sastanak“. V rokoch 1896-1897 sa pokúsil vrátiť na Slovensko, no tento pokus sa mu nevydaril.

V roku 1904 sa oženil s Pericou Didoličovou. V roku 1908 odchádzajú do Južnej Ameriky, kde sa usadia v Punta Arenas v Čile, mieste, kde sa usadilo mnoho chorvátskych vysťahovalcov. V rokoch 1922-1924 žil opäť na Slovensku, v rokoch 1924-1925 väčšinou v Chorvátsku. V roku 1925 sa ešte raz vracia nakrátko do Južnej Ameriky, aby vysporiadal svoje majetkové záležitosti a na jar v roku 1926 sa definitívne vracia i so svojou chorou manželkou do kúpeľov Lipik v Južnej Amerike, kde nakoniec aj v neďalekej nemocnici zomiera. Pochovaný je dočasne v Záhrebe, v roku 1928 sú jeho telesné pozostatky prevezené do Martina na Národný cintorín, kde ho pochovali 29. októbra 1928.

Literárna tvorba - próza

Rysavá jalovica (1885), Neprebudený (1886), O Michale (1886), Mladé letá (1889), Keď báčik z Chochoľova umrie... (1890), Na podkonickom bále (1891), Regrúti (1891), Koniec a začiatok (1892), Mišo (1892), Dve cesty (1892), Dies irae (1893), Zo stupňa na stupeň (1893), Zápisky zo smutného domu (1894), Mišo II (1901), Dom v stráni (1903 – 1904), Mať volá (1926 – 1927), Košútka (1927), Klbká (1927), Rozmajrínový mládnik (1927), Lukáš Blahosej Krasoň (1929), Bohumil Valizloš Zábor (1929)

- **cestopisná próza:** V Dalmácii a na Čiernej hore (1898), Rijeka – Rohić – Záhreb (1901), Prechádzka po Patagónii (1922), Dojmy z Francúzska (1923)

Literárna tvorba - dráma

Komasácia (1888, knižne 1907), Bacúchovie dvor (1922, knižne 1930), Obeta (1924, publikovaná 1964)

- **súborné dielo:** Zbrané spisy Martina Kukučina 1 – 32 (1910 – 1944), Dielo Martina Kukučina 1 – 21 (1955 – 1971)

Zdroj: <http://www.litcentrum.sk/45319>

Medzinárodné dni pod záštitou OSN

➔ apríl:

- 7. 4. Svetový deň zdravia (WHO)
- 23.4 Svetový deň kníh a autorských práv (UNESCO)

➔ máj:

- 3.5. Svetový deň slobody tlače (UNESCO)
- 15.5. Medzinárodný deň rodiny
- 17.5. Svetový deň telekomunikácií (ITU)
- 21.5. Svetový deň kultúrnej diverzity pre dialóg a rozvoj
- 22.5. Medzinárodný deň biologickej diverzity
- 25.5. Deň Afriky
- 31.5. Svetový deň bez tabaku (WHO)

➔ jún:

- 5.6. Svetový deň životného prostredia (UNEP)
- 17.6. Svetový deň boja proti rozširovaniu púští a sucha
- 20.6. Svetový deň utečencov
- 26.6. Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu
- 26.6. Medzinárodný deň OSN za podporu obetí týrania

Svetový deň knihy a autorských práv - 23. apríla

UNESCO zaviedlo a pripomína si Svetový deň knihy a autorských práv 23. apríla s cieľom propagovať a podporovať čítanie a ochranu duševného vlastníctva autorskými právami. Tento sviatok poskytuje príležitosť na prehodnotenie významu knihy v našom neustále sa meniacom svete. Kľúčové inštitúcie, vydavatelia, vzdelávacie inštitúcie a spoločnosť ako celok by mali zvoliť najefektívnejšie cesty propagácie takého nenahraditeľného nástroja poznania, akým je kniha.

Myšlienka oslavy sa zrodila v Katalánsku, kde sa na sviatok sv. Juraja ľudia tradične obdarovali kvetmi a knihou. Ujala sa jej komisia OSN pre kultúru, vedu a vzdelávanie UNESCO, podporená Medzinárodným združením vydavateľov IPA. Zvážila, že kniha bola

najmocnejším činiteľom pri rozširovaní a najúčinnnejším prostriedkom na jeho zachovanie. Dôvodom výberu tohto dátumu bola skutočnosť, že v tento deň (23.4.1616) zomreli Miguel de Cervantes Saavedra, Wiliam Shakespeare a Inca Garcilaso de la Vega.

Svetový deň slobody tlače – 3. mája

V roku 1991 Organizácia spojených národov pre vzdelanie, vedu a kultúru (UNESCO) vyhlásila 3. máj za Svetový deň slobody tlače (World Press Freedom Day). V tento deň si pripomínáme základné princípy slobody tlače. Slúži ako príležitosť informovať verejnosť o porušovaní práv na slobodu prejavu a ako pripomienka uväznenia alebo smrti mnohých novinárov, ktorí prinášajú ľuďom každodenné informácie o dianí vo svete.

Svetový deň kultúrnej diverzity pre dialóg a rozvoj – 21. mája

Svetový deň kultúrnej diverzity pre dialóg a rozvoj (World Day for Cultural Diversity for Dialogue and Development) pripadá na 21. máj a bol vyhlásený OSN v roku 2003. Tento deň nám poskytuje možnosť hlbšieho pochopenia jednotlivých kultúrnych hodnôt odlišných štátov a učenia sa lepšiemu spolužitiu.

Deň Afriky – 25. mája

V tento deň si verejnosť každoročne pripomína Deň Afriky (Africa Day). Deň Afriky bol ustanovený Organizáciou za zjednotenie Afriky (OUA) v roku 1963. Zmyslom tohto sviatku je zväčšiť povedomie spoločnosti o globálnych problémoch na čiernom kontinente, prispieť k vylepšeniu medziludských vzťahov a podporiť snahu o ekonomický rozvoj tejto oblasti.

Medzinárodný deň detí – 1. júna

Medzinárodný deň detí je sviatok všetkých detí, ktorý sa oslavuje v mnohých krajinách sveta. Tento sviatok sa zvyčajne (ale nie všade) oslavuje každoročne 1. júna. Na Slovensku a v niektorých ďalších krajinách bývalého sovietskeho bloku, sa slávi od roku 1952.

Svetový deň životného prostredia – 5. júna

Svetový deň životného prostredia (World Environment Day) si každoročne pripomíname od roku 1973, a to na počesť prvej konferencie OSN o životnom prostredí, ktorá sa uskutočnila v Štokholme (Švédsko). Zmyslom je upriamenie pozornosti na globálne problémy spojené so životným prostredím a na spôsoby ich riešenia. V mnohých krajinách sa oslavuje prostredníctvom koncertov, environmentálnych aktivít, recyklačných a upratovacích kampaní.

Úsmev, prosím...

- Pani Zlatica, dostali sme nové vydanie Shakespeara. Nemáte záujem?
- Čo, on ešte stále píše?

Karolko, pýta sa učiteľ, - čo nám povieš o Victorovi Hugovi?

- Hm... Victor aký?
- Nevieš, kto je Victor Hugo, autor Chrámu Matky božej v Paríži?!
- Aha! Chrám Matky božej v Paríži...
Och, áno... to je veľmi dobrý architekt.

- Prečo je pre nás dôležité, aby sme sa naučili čítať?, pýta sa učiteľ.
- Aby sme mali čo robiť, keď sa pokazí televízor, odpovedá žiak.

- Prosím vás, máte knižku Ako vyžiť z platu?
- Nie, ale môžem vám ponúknuť inú: Rozprávky od bratov Grimmovcov, odpovie knihovníčka.

NAPÍSAĽI O NÁS...

O tom, že písať o humore a spracovať ho v podobe bibliografie je užitočné, zaujímavé a inšpirujúce, tak pre čitateľa ako aj pre knižnice, dokazuje aj recenzia Mgr. Evy Augustínovej, PhD., zo Slovenskej národnej knižnice v Martine, na elektronickú bibliografiu **Humor je soľou života**, ktorú vydala Podduklianska knižnica vo Svidníku v roku 2009 a jej autorkou je Nadežda Mičáková. Recenzia bola uverejnená v slovenskom knihovníckom časopise Knižnica, č. 4/2010, ktorú nájdete na stránke http://www.snk.sk/swift_data/source/casopis_kniznica/2010/april/57.pdf

Nuž, inšpirujte sa...

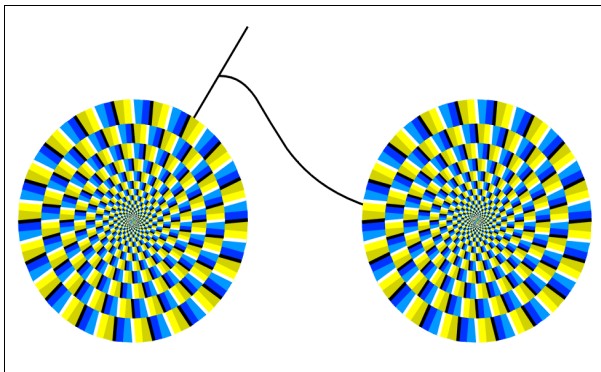

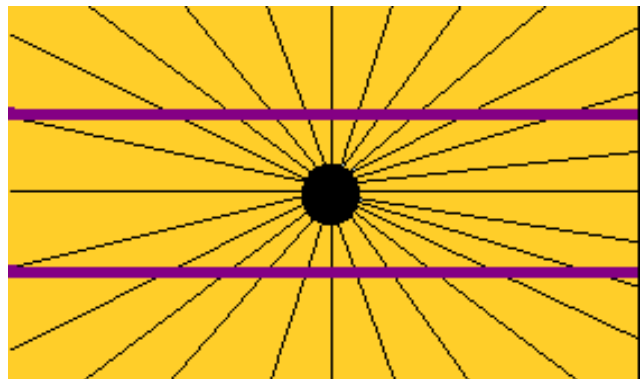
Čas na zábavu

Optické ilúzie

Pohybujúci sa bicykel

Sú čiary skutočne rovné?

Hádanky pre múdre hlávky

Hľadaj odpoveď na hádanku priamo vo vete:

Uhádnite detváky, kto skáče rád do mláky!

kto skáče rád

Hádaj, milé dieťa, kto vysoko lieta!

?

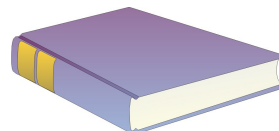
Hádaj, ktoré stvorenie rado plody červené!

?

K hádankám sme pridali obrázkovú nápovedu. Avšak tlačiarenský škriatok všetko poprehadzoval. Prirad' správnu odpoveď k hádanke.

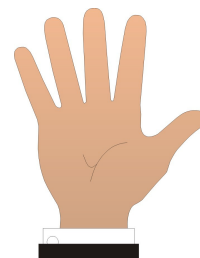
Päť priateľov, každý iný,
ostošeť sa spolu činí...

Ešte dneska zlatom hýrim,
zajtra letím svetom šírym...

Kto má vôkol celej hlavy
zlatý účes plápolavý?

Ani sa nezeleniem,
ani rastlina nie som,
a predsa mnoho listov mám...

Keď sa otec tamto smeje a tu
matka slzy leje, panna dcéra
v také časy sedmorakej krásy,
pásky oblieka si...

Písmenková prehadzovačka

Poprehadzuj písmenká v slovnom spojení:

a vytvor čo najviac jednoduchých slov (napríklad kino, múr, chodiť...).
Hľadaj, je ich tam ešte dost'.

Poddukliansky knihovník vydáva Podduklianska knižnica, 8. mája 697/55, 089 01 Svidník, <http://www.podduklianskakniznica.sk/>, e-mail: metodika.sk@gmail.com, tel.: 054 7882191. Zodp. red.: Mgr. Kamil Beňko. Zostavili: Bc. Ľudmila Očipková, Nadežda Mičáková